

Skarbiec wiedzy, czyli nietypowy kurs języka łacińskiego i kultury antycznej dla nastolatków oraz zajęcia wspomagające dla ich rodziców

POWR.03.01.00-00-U174/17-00

Scenariusz zajęć

HISTORIA I SPOŁECZEŃSTWO

Mity założycielskie Rzymu. Tradycja i historia

W przestrzeni wielu miast, szczególnie tych o długiej historii, można znaleźć liczne elementy – zarówno budowle, jak i wytwory sztuk plastycznych – tematycznie powiązane z kulturą starożytnych Greków i Rzymian. Nic w tym dziwnego. Dawne władze municypalne chętnie zatrudniały znanych artystów, by legitymizować swoją władzę, propagować aktualne idee, uświetnić ważne wydarzenia. Zatrudnieni wykonawcy sięgali wówczas do mitów, exemplów i alegorii, czerpiąc z zasobów kultury grecko-rzymskiego antyku. Łączność współczesnego im świata z tym starożytnym uznawana była za coś nobilitującego. Powołanie się na Greków i Rzymian miało dodawać splendoru postaciom lokalnych miejskich mecenasów.

Cel zajęć

- zapoznanie dzieci z mitami dotyczącymi założenia Rzymu i początków cywilizacji rzymskiej (mit o ucieczce Eneasza z płonącej Troi; o Romulusie i Remusie, porwaniu Sabineek i gęsiach kapitolinijskich);
- wskazanie elementów wyposażenia Dworu Artusa w Gdańsku nawiązujące do antyku;
- przedstawienie instytucji muzealnej jako miejsca spędzania wolnego czasu i poszerzania swojej wiedzy.

Metody pracy

- metoda podająca – opowiadanie, pogadanka;
- metoda pogładowa – prezentacja i interpretacja malowideł zdobiących wnętrze Dworu Artusa w Gdańsku;
- metoda aktywizująca – drama (zabawa obrazująca mit o gęsiach kapitolinijskich).

Środki dydaktyczne

- karty pracy;
- elementy strojów;
- Tytus Liwiusz, *Dzieje od założenia miasta Rzymu* (wybór), przeł., oprac. W. Strzelecki, De Agostini – Ossolineum, Warszawa-Wrocław 2004.

Przebieg zajęć

Po krótkim wprowadzeniu, mającym na celu przekazanie podstawowych zasad obowiązujących w Dworze Artusa w Gdańsku, dzieci przechodzą do sali głównej. Tutaj prowadzący rozpoczyna zajęcia opowieścią o ucieczce Eneasza z płonącej Troi. Działania tego greckiego herosa mają bowiem charakter egzemplaryczny, są m.in. przykładem synowskiego poświęcenia. Następnie prowadzący przechodzi do mitu o Romulusie i Remusie – opowieści o powstaniu Rzymu. Narrację uzupełnia lekturą *Dziejów Rzymu od założenia miasta* Tytusa Liwiusza (Tytus Liwiusz, *Dzieje od założenia miasta Rzymu* (wybór), przeł., oprac. W. Strzelecki, De Agostini – Ossolineum, Warszawa-Wrocław 2004, ks. I 3-7, s. 11-21). Korzysta również z realizacji malarskich, stanowiących część wystroju wnętrza gdańskiego Dworu. Wskazuje wówczas na obraz Andrzeja Stecha *Walka Kuriacuszów z Horacjuszami* albo na *Ofiarę Marka Kurcjusza* Mistrza Georga, by wprowadzić pojęcie cnoty (łac. *virtus*, l.mn. *virtutes*). Cnota to szczególnego rodzaju zaleta, jaką winno się – w opinii starożytnych – odznaczać działanie człowieka, by w konsekwencji on sam zyskał pozytywną ocenę otoczenia. Cnoty, jak choćby poświęcenie dla ojczyzny, mają swoje przeciwieństwa. W sferze polityki to np. błędne decyzje, za które trzeba ponieść karę. By zobrazować działanie nienacechowane *virtus*, prowadzący wykorzystuje np. kolejną malarską realizację Mistrza Georga – *Stracenie Mecjusza Fufecjusza*.

Prezentując kolejny obraz tego artysty – *Śmierć Lukrecji*, prowadzący opowiada mity związane z początkami cywilizacji rzymskiej: o porwaniu Sabinek, o gęsiach kapitołińskich i o Lukrecji – będącej symbolem cnotliwej Rzymianki, której desperacka śmierć miała przyczynić się do wprowadzenia ustroju republikańskiego. Następnie prowadzący kolejny raz sięga po Tytusa Liwiusza, by po przeczytaniu fragmentu o napadzie Galów i ocaleniu Kapitolu przez gęsi (Tytus Liwiusz, *Dzieje od założenia miasta Rzymu* (wybór), przeł., oprac. W. Strzelecki, De Agostini – Ossolineum, Warszawa-Wrocław 2004, ks. V 47, s. 217-218) zaproponować dzieciom zabawę i odegranie tego mitu.

Na zakończenie, po uzupełnieniu kart pracy i sporządzeniu krótkich notatek z każdego mitu, dzieci, aby dowiedzieć się, skąd wzięła się nazwa samego Dworu Artusa, poznają mit o królu Arturze i późnoantyczny kontekst tej opowieści.

Zakładane efekty zajęć

Dzieci:

- poznają mity związane z założeniem Rzymu i początkami cywilizacji rzymskiej, czyli mit o ucieczce Eneasza z płonącej Troi; o Romulusie i Remusie, porwaniu Sabineek i gęsiach kapitołańskich;
- poszerzają wiedzę na temat antyku i recepcji kultury antycznej w historycznym Gdańsku;
- poznają wyposażenie Dworu Artusa w Gdańsku;
- postrzegają muzeum jako miejsce spędzania wolnego czasu i poszerzania wiedzy.

Projekt edukacyjny „Skarbiec Wiedzy, czyli nietypowy kurs języka łacińskiego i kultury antycznej dla nastolatków oraz zajęcia wspomagające dla ich rodziców” jest realizowany przez Zakład Filologii Klasycznej Instytutu Studiów Klasycznych i Sławistyki Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Gdańskiego (dawniej: Katedrę Filologii Klasycznej Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Gdańskiego).

Biuro Projektu, ul. Wita Stwosza 55, 80-308 Gdańsk tel. (58) 523 25 62; kom. 792 902 308;
<https://skarbiecwiedzy.ug.edu.pl>; e-mail: skarbiecwiedzy@ug.edu.pl